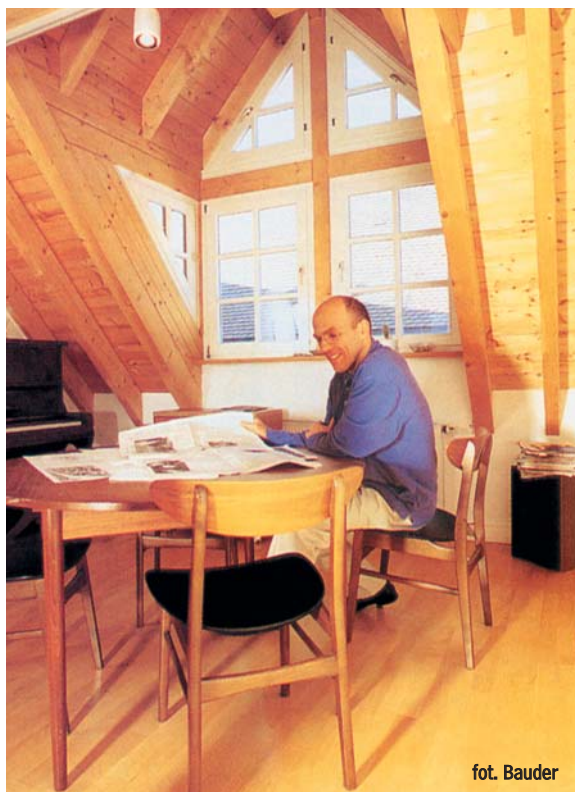

sucho nad głową

■ opracowanie: Hanna Czerska

Zdrowy dom musi być suchy. I nie chodzi tu tylko o ściany czy fundamenty. Bardzo ważna jest taka izolacja dachu, aby nie przedostawała się do wnętrza woda opadowa, a „produkowana” w każdym gospodarstwie domowym para wodna mogła swobodnie wydostać się na zewnątrz.

fot. Bauder

Odporownie izolowany dach w znacznym stopniu uchroni przed zawilgoceniem wnętrza domu. Każdy będzie tu zdrowszy, a przede wszystkim alergik.

O tym, że ocieplany dach trzeba izolować przed wilgocią wie właściwie każdy inwestor. Natomiast konieczność izolowania również połączeń nieocieplanych nie jest już tak oczywista. Powiedzmy więc jasno. Teoretycznie w takim przypadku nie jest potrzebna ochrona przed wilgocią, pod warunkiem, że samo pokrycie dachu jest odpowiednio szczelne. Niemniej znamy przecież sytuacje, kiedy z powodu wychłodzenia dachu od strony poddasza często wręcz skrapla się para wodna. Może ona wsiąkać w izolację termiczną ułożoną na stropie i powodować jej zawilgocenie. Dlatego również w przypadku dachu nieocieplonego warto na krokwiach ułożyć odpowiednią folię paroprzepuszczalną, nazywaną folią wstępnego krycia (FWK).

FOLIE PAROPRZEPUSZCZALNE

Układamy je na każdym dachu, którego poddasze będzie ocieplane – nad warstwą ocieplenia **I**. Jak wspomnieliśmy, warto również stosować je na nieużytkowych strychach, jeśli pokryciem dachu mają być blachodachówki, dachów-

ki ceramiczne lub cementowe. Folie te nazywane są również foliami dachowymi lub membranami dachowymi.

W przypadku dachów ocieplanych folie paroprzepuszczalne pełnią kilka funkcji:

- są tymczasowym pokryciem dachu (należy zastosować folię wytrzymałą na rozerwanie, np. zbrojoną, i ułożyć docelowe pokrycie nie później niż po 4 miesiącach);
- chronią przed przeciekami;
- umożliwiają odparowanie wilgoci z warstwy ocieplenia;
- zapobiegają wydmuchiowaniu włókien z ocieplenia przez wiatr.

Folie wstępnego krycia są używane jako podkład pod pokrycie i coraz częściej zastępują papę ułożoną na deskowaniu. Można je stosować w sytuacjach, gdy nie jest wymagany sztywny podkład – przy pokrywaniu dachu blachami, blachodachówką lub bitumicznymi płytami falistymi.

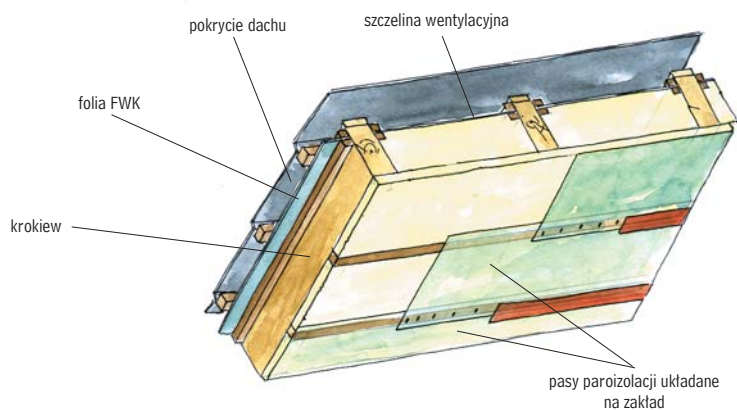
Folie wstępnego krycia wytwarza się z tworzyw sztucznych – z polietylenu (twardego i miękkiego), polipropylenu, poliestru i poliuretanu. Są mocne i odporne na odkształcenia.

Istotną cechą folii FWK jest ich paroprzepuszczalność. Decyduje ona bowiem o miejscu, w którym powinna się znaleźć dana folia (**patrz ramka**). Folie o wysokiej

paroprzepuszczalności (700-4000 g/m²/24h) są produkowane jako jednowarstwowe z polietylenu HDPE oraz jako dwuwarstwowe z polietylenu i poliestru. Z kolei folie niskoparoprzepuszczalne (do 700 g/m²/24h) wytwarzane są z folii polietylenowej lub membrany polipropylenu zbrojonych siatką z polietylenu, polipropylenu HDPE lub włókna szklanego. Bardzo niską paroprzepuszczalność mają folie z warstwą antykondensacyjną, wchłaniającą nadmiar wilgoci z powietrza. Warstwa ta podczas układania folii musi znaleźć się od strony wnętrza domu.

Folie FWK można pozostawić na dachu, jako jego tymczasowe pokrycie, przez 4 tygodnie do 5 miesięcy. Tę informację umieszczają producenci na swoich wyrobach. Czas zależy od tego, w jakim stopniu folia jest odporna na promienie UV. Najdłużej wytrzymają dwuwarstwowe folie z poliestrem, najkrócej folie polietylenowe.

Włókniny – (inaczej membrany dachowe) to szczególny rodzaj folii. Pomiedzy dwiema warstwami włókniny polipropylenu jest polietylen lub błona polipropylenowa. Niektóre włókniny są wzmacniane siatką polietylenową. Mają wysoką paroprzepuszczalność (3000-4000 g/m²/24h), co pozwala kłaść je bezpośrednio na termoizolacji – nie jest potrzebna szczelina wentylacyjna.

1 Układ izolacji w dachu ▲

2 Bryty folii paroszczelnej muszą być ściśle połączone (fot. Dorken Delta Folie) ►

FOLIE PAROSZCZELNE

Konieczność stosowania folii paroszczelnej przy izolowaniu połaci dachowych wynika z możliwości kondensacji pary wodnej w warstwie ocieplającej. Wprawdzie, jeśli od zewnątrz ułożono folię o wysokiej paroprzepuszczalności, a w pomieszczeniach utrzymuje się prawidłowa wilgotność powietrza, zjawisko takie jest mało prawdopodobne. Jednak na wypadek zaistnienia niekorzystnych warunków, powinno się założyć folię paroszczelną, która ochroni przed zawilgoceniem nie tylko izola-

cję, ale przede wszystkim konstrukcję dachu **2**.

Folie paroszczelne produkowane są głównie z polietylenu, jako jedno- lub kilkuwarstwowe. Umieszczone w niektórych rodzajach folii zbrojenie z siat-

Co mogą FWK

Folie te nie przepuszczają wody do warstwy ocieplenia, ale przepuszczają (w różnym stopniu) parę wodną z wnętrza domu na zewnątrz. Producenci najczęściej określają tę zdolność, podając ile pary wodnej może przeniknąć przez 1 m² folii w ciągu 24 godzin. Dla większości folii dachowych wskaźnik ten wynosi 1000-3000 g/m² na dobę; folie takie uważane są za wysokoparoprzepuszczalne. Spotyka się także folie o mniejszej paroprzepuszczalności, ale w praktyce wychodzą one już z użycia przy wykonywaniu pokryć dachowych.

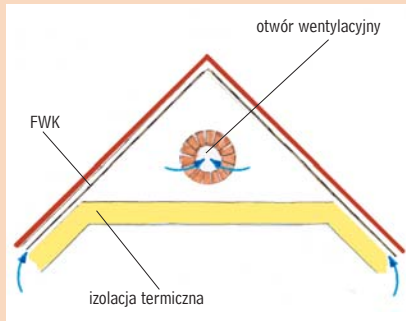
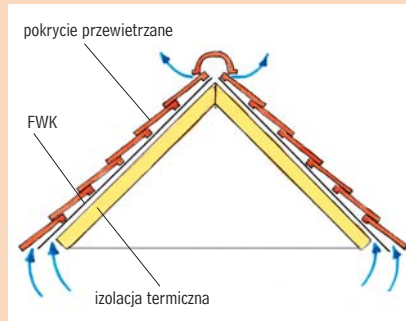
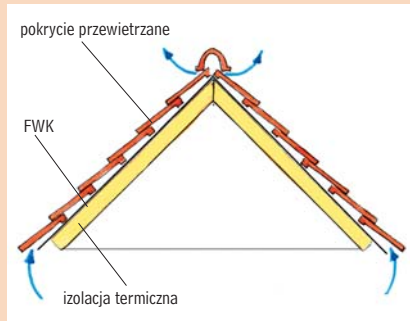
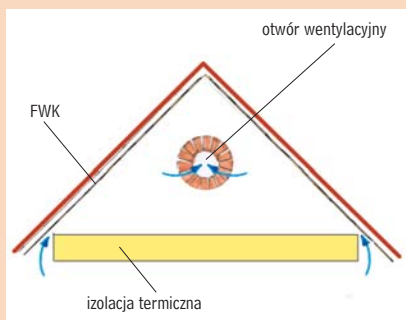
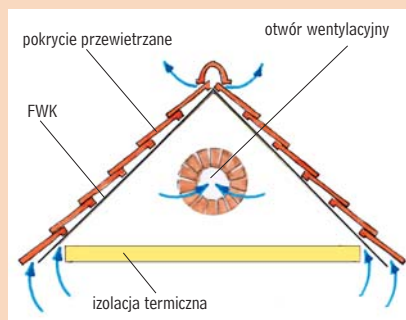
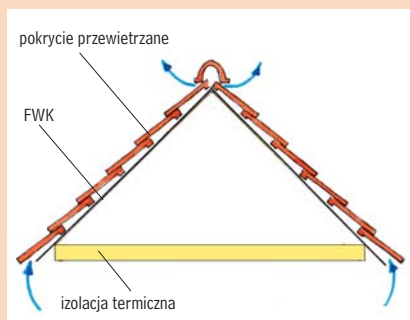
Regulator antykondensacyjny jest odpowiednikiem FWK o wysokiej paroprzepuszczalności; zapewnia powolne przenikanie pary i zapobiega powstawaniu skroplin (fot. Marma Polskie Folie)

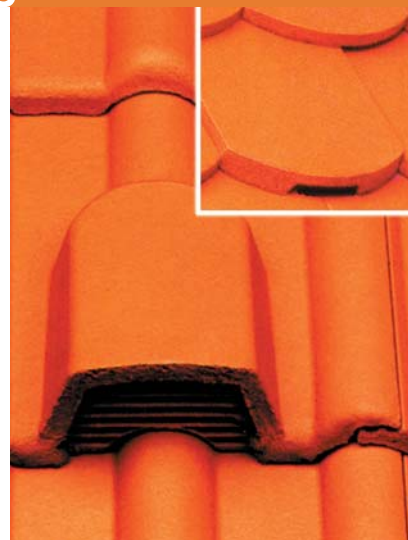
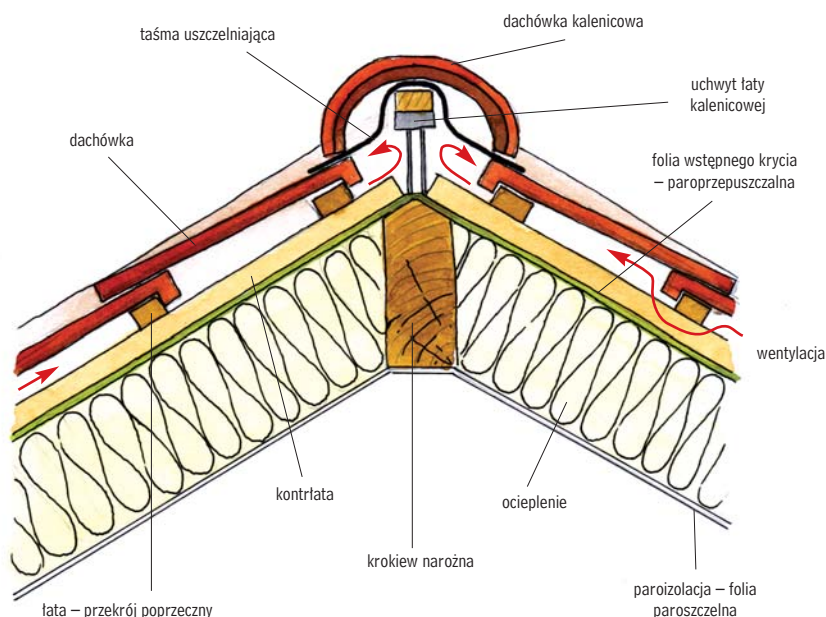
ki z polietylenu o wysokiej gęstości zwiększa ich odporność na rozerwanie. Warto zwrócić uwagę na folie z warstwą aluminium. Zastosowanie metalu sprawia, że skutecznie odbijają promieniowanie ciepłe z wnętrza domu. Dzięki

Gdzie umieścić folię wstępnego krycia?

FWK wysokoparoprzepuszczalna

FWK niskoparoprzepuszczalna

4 W dachach o małym nachyleniu konieczne są np. dachówki wentylacyjne (fot. Lafarge Dachy, Braas) ▲

3 Szczelina wentylacyjna umożliwia swobodny przepływ powietrza pod pokryciem ◀

temu pełnią jednocześnie funkcję termoizolacyjną. Szczególną cechą mają także folie wzmacniane włókniną (wiskozowo-celulozową lub polipropylenową). Wchłaniają bowiem wilgoć – 160-400 g/m² – a następnie odprowadzają ją przy wyższej temperaturze powietrza.

POWIETRZE SUSZY

Mimo stosowania odpowiednich folii, zasadnicze znaczenie dla uniknięcia kłopotów z dachem ocieplonym ma skuteczna wentylacja połaci dachowej. Tylko ona umożliwi bowiem szybkie odprowadzenie przenikającej tu różnymi drogami wilgoci. Zawsze zatem należy pamiętać o pozostawieniu pustki wentylacyjnej pod warstwami źle przepuszczającymi wilgoć, takimi jak np. pełne poszycie z desek, warstwy papy czy folie o niskiej paroprzepuszczalności 3.

By zapewnić skuteczną wentylację, trzeba umożliwić swobodny przepływ powietrza w pozostawionej przestrzeni. W przypadku pokryć dachowych nie jest to trudne, gdyż występuje naturalny ciąg powietrza wywołany wiatrem, różnicą

wysokości okapu i kalenicy, a także nagrzewaniem pokrycia dachowego. By uzyskać pożądany efekt wystarczy pod okapem oraz w kalenicy pozostawić szczeliny wentylacyjne. Są jednak przypadki, w których takie szczeliny, umiejscowione na końcu połaci dachowej, nie gwarantują dostatecznej wentylacji. Należą do nich dachy o małym kącie nachylenia (poniżej 30°) lub długich krokwiach (ponad 10 m), a także te z licznymi oknami połaciowymi. Konieczne jest wtedy zamontowanie dodatkowej wentylacji połaciowej – w postaci dachówek lub kominków wentylacyjnych 4. Ich liczbę oraz rozmieszczenie powinien określić projektant pokrycia dachowego.

JAK UŁOŻYĆ FWK?

Folię paroszczelną układamy na izolacji termicznej od strony wnętrza domu. Nie jest to skomplikowane. Łatwe jest rów-

nież ułożenie folii paroprzepuszczalnej, gdy dopiero wznosimy dach. Problemy zaczynają się, gdy dom już stoi.

...NA DACHACH NOWYCH

Folię FWK na nowej konstrukcji dachowej układa się najczęściej bezpośrednio na krokwiach 5. Pasy folii mocuje się – poczynając od okapu – poziomymi rzędami, łącząc je na zakład o szerokości zaznaczonej linią na powierzchni folii (ok. 15 cm). **Uwaga!** Trzeba koniecznie zwrócić uwagę na właściwe ułożenie folii – odpowiednią stroną do zewnątrz. Jest to strona wewnętrzna folii fabrycznie nawiniętej na rolkę lub też – w innych przypadkach – strona z napisami. Folie FWK charakteryzują się bowiem specjalną strukturą – ich powierzchnię pokrywa perforacja w postaci małych otworków o lejkowatym przekroju, umożliwiających przenikanie pary wodnej w jedną stronę, a jednocześnie zapo-

Skuteczne, ale...

Folia paroizolacyjna ma zatrzymać jak najwięcej pary wodnej migrującej z pomieszczenia do warstwy wełny. Jednak nie udaje się to w stu procentach i zawsze część wilgoci (ok. 0,5 g/m²/24h) wnika przez folię, najczęściej w miejscach niedokładnie wykonanych złączeń lub po prostu uszkodzeń.

Chroń przed deszczem i chłodem

W handlu są dostępne wyroby łączące dwa w jednym, czyli termoizolację z izolacją przeciwwilgociową. Rozwiązań jest kilka. Najprostsze to styropian „owinięty” papą. Niestety, proste krawędzie płyt powodują konieczność układania na wierzchu drugiej warstwy papy, łączonej na zakład. Bardziej zaawansowane technologicznie są płyty z twardej pianki poliuretanowej. One również są pokryte papą. Jednak frezowane krawędzie płyt i wystające z każdej strony poza element pasy samoprzylepnej papy sprawiają, że połączenia są całkowicie szczelne.

Te płyty dachowe łączą funkcje izolacji termicznej i przeciwwilgociowej (fot. Bauder)

5 Najczęściej folię paroprzepuszczalną mocuje się bezpośrednio do krokwi (fot. Marma Polskie Folie)

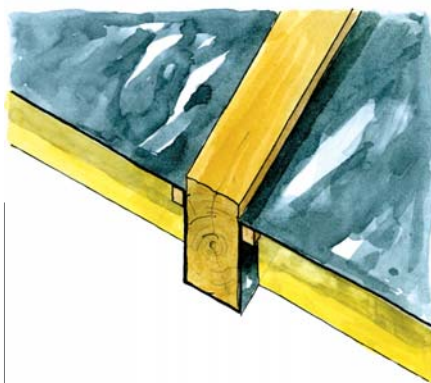
biegających przedostawaniu się wody z drugiej strony.

Folie najwygodniej jest mocować, montując krótkie kontrłaty (pierwsze – licząc od okapu – długości ok. 1,2 m, następne po ok. 1,5 m), co umożliwi dobre naciągnięcie folii (bez fałd) i zabezpieczy przed rozerwaniem, gdy mocujemy ją bezpośrednio zszywkami lub gwoździami. Odpowiednie naciągnięcie folii jest bardzo istotne – w razie ewentualnych przecieków ułatwia spływ wody, zapobiega wybruszeniu materiału przy układaniu izolacji cieplnej, a także – odgłosom „łopotania”, gdy pod pokryciem hula wiatr.

By uchronić folię przed uszkodzeniem, warto – w miarę układania kolejnych pasów – mocować równocześnie łatki lub deskowanie; ułatwi to również poruszanie się po dachu. Jeśli mimo to folia zostanie uszkodzona, w miejscu rozerwania należy przykleić łatkę z tego samego materiału, używając dwustronnej taśmy samoprzylepnej. Tam, gdzie przez połać dachu przechodzą kominy, kanały wentylacyjne czy też zamontowane będą okna dachowe, folię trzeba umocować do ich boków w ten sposób, by nie powstały fałdy i zagłębienia, w których mogłyby się gromadzić woda, a miejsca styku należy dokładnie uszczelnić.

...PRZY REMONTACH I ADAPTACJACH

W domu z istniejącym pokryciem dachowym nie ma możliwości ułożenia folii na zewnątrz krokwi, dlatego adaptując lub remontując poddasze użytkowe, musimy położyć folię od środka. Mocujemy ją wówczas do boków krokwi w odległości ok. 3 cm od ich górnej krawędzi 6. Należy użyć do tego celu listewek o przekroju 2x3 cm – przybijamy je przez folię, którą jednocześnie naciągamy i owijamy wokół krokwi. W tym przypadku mocowanie rozpo-

6 Mocowanie folii do boku krokwi ▲

czynamy od kalenicy, aby uzyskać właściwy kierunek zakładów. Jeśli dach pokryty jest pełnym deskowaniem, przy kalenicy należy wyciąć w deskach szczelinę wentylacyjną o szerokości 3-4 cm, co umożliwi cyrkulację powietrza nad powierzchnią folii. n

Pamiętaj

Nie ma folii całkowicie nieprzepuszczających wilgoci. Aby skutecznie ochronić przed zawilgoceniem konstrukcję dachu i termoizolację, należy pamiętać o wentylowaniu dachu.

INFO RYNEK

folie paroprzepuszczalne

GrilTEX	Dörken	producent	DuPont	Marma
Forsth STX	Delta Maxx	nazwa produktu	Tyvek®Solid	Membrana dachowa 3
3000 g/m ² /24 h	3000 g/m ² /24 h	paroprzepuszczalność	2000 g/m ² /24 h	1900 g/m ² /24 h
0,015 m	0,015 m	współczynnik Sd	ok. 0,03 m	0,015 m
4 m-ce	2,5 m-ca	odporność na słońce	4 m-ce	3 m-ce
od -73°C do +100°C	od -40°C do +80°C	odporność temperaturowa	od -73°C do +100°C	od -40°C do +120°C
10 lat	15 lat	gwarancja	30 lat	nie ma*
5,54 zł/m ²	10,61 zł/m ²	cena brutto	5,50 zł/m ²	6,44 zł/m ²
rolki 50 m.b. (szer. 1,5 m)	rolki 50 m.b. (szer. 1,5 m)	opakowanie	rolki 50 lub 100 m.b. (szer. 1,5 m)	rolki 25 lub 50 (szer. 1,5 m)

folie paroszczelne

GrilTEX	Dörken	producent	GrilTEX	Marma
PV Alu 165	Delta Reflex	nazwa produktu	Paroizolacja PV 260	Paroizolacja 3 MA
trójwarstwowa	czterowarstwowa	warstwy	jednowarstwowe	
1. aluminium	1. polietylen		polietylen	polietylen
2. zbrojenie (siatka polipropylenowa)	2. zbrojenie (HDPE)			
3. polietylen	3. aluminium			
150 m	100 m	współczynnik Sd	78 m	82 m
brak danych	pow. 350/350 N	wytrzymałość na zerwanie (wzdłuż/w poprzek)	brak danych	300/180 N
od -40 do +115°C	od -40°C do +80°C	odporność temperaturowa	od -40°C do +80°C	brak danych
10 lat	w trakcie opracowywania	gwarancja	10 lat	nie ma*
4,85 zł/m ²	7,08 zł/m ²	cena brutto	1,30 zł/m ²	1,40 zł/m ²
rolki 50 m.b. (szer. 1,5 m)	rolki 50 m.b. (szer. 1,5 m)	opakowanie	rolki 50 m.b. (szer. 2,6 m)	rolki 50 m.b. (szer. 2 lub 2,7 m)

Firmy:

AKE	042 213 11 20	www.ake.com.pl
BAUDER	061 827 18 17	www.bauder.pl
CEMEX	022 724 60 05	www.cemex.komar.com.pl
CB (COROTOP)	077 400 50 70	www.cb.com.pl
DÖRKEN DELTA FOLIE	022 798 08 21	www.ddf.pl
DUPONT POLAND (TYVEK)	022 320 09 00	www.tyvek.pl
EDAL	022 611 11 96	www.edal.com.pl
FOLDA PLUS	061 894 46 14	www.folda.com.pl
FOLIAREX	061 813 40 65	www.foliarex.com.pl
GRILTEX POLSKA	061) 814 85 17	www.grilTEX.pl
HENWAL	012 275 14 60	www.henwal.pl
ICOPAL	043 823 41 11	www.icopal.pl
MARMA POLSKIE FOLIE	016 642 36 36	www.marma.com.pl
OSRODEK BADAWCZO-ROZWOJOWY PRZEMYSŁU RAFINERYJNEGO	024 365 34 81	www.obr.pl
SAINT GOBAIN ISOVER POLSKA	0800 163 121	www.isover.pl
TEGOLA POLONIA	042 636 24 42	www.tegola-polonia.com.pl
TOPFOL	061 826 52 90	www.topfol.pl

* Pomimo braku gwarancji, produkt można reklamować: – przez rok (firmy), – przez dwa lata (osoby fizyczne).